

---

# Zápis ze zasedání Studijní komise AS UK ze dne 12. prosince 2022

---

**Přítomni:** JUDr. Michal Říha (PF), Mgr. Martin Boukal (KTF), Mgr. Michael Glogr (PF), Mgr. Jakub Horký (PF), PaedDr. Eva Marádová, CSc. (PedF), prof. RNDr. Jan Černý, Ph.D. (PřF)

**Omluveni:** Mgr. Marta Harasimowicz

**Hosté:** doc. RNDr. Markéta Martínková, Ph.D. (prorektorka pro studijní záležitosti), Mgr. Diana Sýkorová (RUK), doc. MUDr. Jan Polák, Ph.D. (prorektor pro koncepci a kvalitu vzdělávání)

## Program:

1. Zahájení
2. Dílčí novela Studijního a zkušebního řádu UK
3. Informace ze studijní oblasti

### 1 – Zahájení

JUDr. Říha uvítal přítomné a seznámil je s návrhem programu, k němuž neměl nikdo připomínky a byl schválen tichým souhlasem.

### 2 – Dílčí novela Studijního a zkušebního řádu UK

Doc. Martínková se ujala představení materiálu – Jedná se o zavedení možnosti konat SZZ písemnou formou. Není povinnost takto konat, záleží vždy na garantech studijních programů. Zájem má o tuto úpravu zejména Právnická fakulta, ale ozvali se jim i další garanti, kteří by možností využili. Odpadá tímto riziko manipulace s výsledky či vyvedení z míry položením nečekané doplňující otázky. Písemná zkouška je zpětně přezkoumatelná.

Mgr. Glogr – Děkuje za úvod. Nerad by zde připouštěl východisko toho, že ústní zkoušky vedou ke zesměšňování zkoušeného. Byť se to někde děje, tak to není standard. Co se týče samotné koncepce: myslí si, že se jedná o změnu vítanou, může to narovnat podmínky samotného zkoušení SZZ. Vnímá zde však problematiku „veřejnosti“ SZZ, což je potřeba vyřešit.

Doc. Martínková – Také věří, že na UK je většina SZZ velmi objektivní, avšak v minulosti k pochybením došlo, proto je chceme eliminovat.

JUDr. Říha – Chtěl by to stavět jinak. Primárně se zde bavíme o autonomii fakult a garantů, aby si mohli sami nastavit formy kontroly studia, jež nejlépe vyhovují jejich programu. Je nevyužitým potenciálem jim toto upírat a předepisovat ústní formu. Změna formy SZZ však stále musí odpovídat profilu absolventa, a pokud tomu více odpovídá písemná forma, tak bychom ji měli umožnit zavést.

Mgr. Sýkorová – Také se problematikou veřejnosti zabývali. Zajímalo je, zda bude v tomto případě veřejnost naplněna, procházela se judikatura, diskutovali jsme to s MŠMT. Na veřejnost se dá nahlížet mnoha způsoby – dle MŠMT je veřejnost vykládána jako „možnost kontrolovat, jak zkoušení probíhá“. Pokud bude do místnosti možné v určitý čas vejít, tak je to z hlediska ministerstva přijatelné. Písemné zkoušky i písemné SZZ jsou již nyní v ČR zavedeny např. na Masarykově univerzitě, s nimiž jsme také otázku veřejnosti konzultovali.

Prof. Černý – Považuje koncept písemné zkoušky za nevhodné řešení současného problému. Pokud je zde problém s neférovostí SZZ a pokud zde máme konkrétní osoby, tak se zbavme jich, neměňme systém jako celek. Coby garant je u státnic zhruba 20 dnů v roce. Kdyby měl státnicovat písemně, tak to bere jako downgrade, nedovede si představit, že by písemné otázky mohly jít dostatečně do hloubky. Podle něj se jedná o metodický a didaktický nesmysl. Nerad by, aby se studium proměnilo v biflování příkladových otázek. Je zde potřeba partnerství mezi akademikem a studentem, které je férové. Měla by zde být anketa o státní doktorské zkoušce a o ukončení studia, to nám zde nyní chybí. Dle něj ti hůře připravení studenti dají přednost písemné zkoušce, zatímco dobří studenti upřednostní zkoušky ústní.

Doc. Martínková – Ne všechny fakulty mají stejný vztah mezi akademiky a studenty. Rozumí tomu, že je potřeba udělat čistku mezi akademiky. Není jednoduché být fér a zároveň nestresovat studenty. Ano, pro jistý druh studia je ústní zkouška rozhodně lepší, je možné klást otázky více do hloubky, ale pro jiné profese si myslí, že je písemná zkouška vhodnější.

Prof. Černý – Co se týče veřejnosti: dovede si představit, že by to prošlo, ale dle něj by měl být sken testu následně nahrán v SIS spolu s komentářem komise, která zdůvodní, proč bylo hodnoceno tak, jak bylo. To dle něj naplní požadavek veřejnosti.

Mgr. Glogr – Také by chtěl reagovat k veřejnosti a má podobný názor jako kolega. Nemyslí si, že procházka veřejnosti v místnosti, kde se píše zkouška, tento znak naplní. Veřejnost není od toho, aby zkoumala věcnou správnost otázek, ale je potřeba ji naplnit více.

Mgr. Sýkorová – Jak by měla být více naplněna?

Mgr. Glogr – Myslí si, že by sken celé písemky byl až příliš extrémní a invazivní do dílčích výsledků studia. Zveřejnění protokolu či některé jeho části by naopak bylo žádoucí. Nemyslí si jen v rámci fakulty, ale mělo by to být nastaveno na celé UK.

Mgr. Sýkorová – Předpokládá se, že i zde vznikne protokol. Navrhovali, aby bylo vždy jasné, kolik bodů je za co. Fakulta musí dát dopředu najevo, co po studentech chce, aby věděli, co je vlastně bodováno.

Mgr. Boukal – Chce se ujistit: písemná forma SZZ by se zaváděla plošně pro daný studijní program či by byla alternativní?

JUDr. Říha – Na Právnické fakultě budou dva režimy: stávající studenti si budou moci vybrat, nově nastupující budou mít čistě písemné zkoušky.

Prof. Černý – Klidně by zkoušení i nahrával a se souhlasem studenta jej vyvěsil v SIS. Přejde mu, že je vhodné to dát k úvaze. Nahrávání podle něj není o nic lepší či horší než písemná zkouška. Dovede si představit alternativu, že se bude záznam archivovat a bude volně k nahlédnutí, byť nebude volně na internetu dostupný. Nerad by, aby byla evaluace čistě *pro forma*. Dovede si představit, že v rámci písemné formy bude i ústní část – je to těžké z pozice komise, ale je možné zkoušení doprovodit veřejnou analytickou částí. Rozhodně by nesouhlasil, aby zde vznikly vypracované otázky, aby nedošlo k zformalizování SZZ.

JUDr. Říha – Jsou dva prvky veřejnosti: první je přijít do místnosti, kde je možné zkontrolovat, že tam skutečně sedí ti správní lidé a že neuplácí komisi. Druhá je „veřejnost“ materiální, kdy vidím výkon, udělám si na něj názor a mohu zpochybnit hodnocení komise. Toto se bude řešit v příštím semestru včetně varianty, že se budou zveřejňovat písemné zkoušky bez toho, že by se veřejně zveřejňovala jména. Můžeme kontrolovat postup a kontrolní mechanismus, ale zároveň nebude negativní dopad na konkrétní jedince. Rád by ale tuto debatu vedl univerzitně, neboť jde o univerzitní předpis, a nejen o situaci na Právnické fakultě.

Nebude se jednat o předem definované otázky, pracuje se s tím, že to bude case-study, kdy se bude chtít po studentovi vyřešit problém.

Mgr. Sýkorová – Není cílem zredukovat SZZ na zaškrťování, ale naopak tento způsob dají studentům mnohem více, musí ukázat, jak myslí. Na PF se nyní zkouší třikrát totožná látka, ale praktické příklady jsou přitom to nejdůležitější, teorii se naučí každý. Dle ní je tento postup nejlepší.

JUDr. Říha – Case-study jsou i dle průzkumu mezi studenty vnímány jako nejlepší kontroly studia.

Doc. Polák – Zajímalo by jej, jak se to bude specifikovat v rámci UK. Aby závěrečná zkouška byla třeba i esejí.

Mgr. Sýkorová – Pokud se otestuje kompetence, kterou má student získat, tak proč by ne. Ale nesmí se to duplikovat s diplomovou prací.

Doc. Martínková – Novela ZVŠ otevírá možnost, že bude možné Bc. studijní programy končit pouze závěrečnou prací.

Právník ale potřebuje svůj myšlenkový postup i sepsat.

Mgr. Horký – Také jej zajímá veřejnost. Napadlo jej kompromisní řešení mezi dvěma modely – den po napsání prací bude mít veřejnost možnost podívat se do obsahu prací např. bez toho, že si to budou fotit.

Mgr. Sýkorová – Více jí dává smysl anonymní nahlížení.

JUDr. Říha – Nyní by se rád držel v debatě dál od PF, ať je to využitelné pro všechny obory.

Mgr. Sýkorová – Fakulty si mohou dát ve svých POS ustanovení, že písemné SZZ neumožňují.

JUDr. Říha – Je otázka, zda by se v novele neměla objevit skutečnost, že „*fakulta si upraví způsob nahlížení do prací*“. V novele to není, následně na to nedohlédneme. Dle něj je důležité toto zapracovat už do UK předpisu.

Prof. Černý – Zajímalo by jej, zda to bude dáno defaultně pro daný studijní program, že bude SZZ písemná či ústní. Portfolium studentů je různé, cítí to jako handicapující vůči jistému vzorku studentů. Zároveň se jedná o znevýhodnění těch, kteří píšou pomalu či nečitelně. Líbí se mu promyšlenost, jakou má PF, že bude i anonymní opravování i otevření výsledků v anonymizované formě veřejnosti. Bere zpět množství výhrad, ale rád by, aby si někteří studenti mohli zvolit formu.

Mgr. Sýkorová – Studenti se zvláštními potřebami či ISS mají, v návaznosti na posudku, např. na zkoušky více času či mají umožněno psát práce na PC.

PaedDr. Marádová – Studenti jsou skutečně posuzováni individuálně, mají každý svá vlastní specifika. Obávala by se ale přechodu, že by si student mohl vybrat. Pokud student v prvním řádném termínu nevyhoví, tak bude nucen stejnou formou pokračovat?

JUDr. Říha – Na PF budou zavedeny dvě věci: první bude písemná forma SZZ nanečisto, abychom my i studenti viděli, jak to bude probíhat. Bude to pokus pro obě strany. Druhým krokem je, že studenti budou nyní ve třech studijních plánech s tím, že si zvolí konkrétní variantu, a následně si nebudou moci formu SZZ zpětně změnit. Studenti budou mít buď jednu ústní ze 3 předmětů, nebo budou mít tři části písemné zkoušky.

PaedDr. Marádová – U nich např. studenti skládají 4 části zkoušky v jeden den, když někdo neuspěje, tak se nyní řeší, zda je možné, aby opakoval jen některé části či zda musí opakovat všechny části znovu.

Mgr. Sýkorová – Pokud se jedná o části, tak by mělo být umožněno skládat to samostatně.

Prof. Černý – Má dotaz na novelu ZVŠ, která již pracuje se SZZ jako zbytnou součástí bakalářského studijního programu. Jak to s tím vypadá?

Doc. Martínková – Bude možné, aby závěrečnou práci garant zachoval, ale není povinností ji mít. Zrovna u doktorských zkoušek se zvažovalo, že by se závěrečná zkouška zrušila, ale jinde je třeba toto zachovat. Zcela jistě nebude nic zavedeno plošně.

JUDr. Říha – U Bc. již nyní nemusí být písemná práce, ale musí být státnice. U Mgr. to bude nově možné obráceně, u Ph.D. je nutná dizertace, ale není nutná státnice. Jsou to tři různé režimy.

Doc. Martínková – V Mgr. budou obory, které budou SZZ chtít, ale nebudou to všechny.

Prof. Černý – Ale proč je nutné tedy u Mgr. nechat SZZ, když tam jsou zkoušky dělány průběžně?

JUDr. Říha – Je to navázané i na regulovaná povolání.

Prof. Černý – Rozumí, děkuje, to je naprosto rozumný argument. Chápe, že každý studijní program je jiný, ale máme zde mnoho dalších problémů. Několik jedinců nám zde kazí dobré jméno UK, přestože se jedná o jednotlivce. To, že je někdo akreditační profesor, mu neříká, že by neměl být vyhozen na místě. Jsou zde personální problémy, které by se měly řešit jinak než držením si osob jen kvůli jejich titulu.

Mgr. Glogr a Mgr. Horký poprosili, aby se při projednání SZŘ UK myslelo na veřejnost ve formálním i materiálním smyslu.

JUDr. Říha poprosil, aby tam byla zakotvena formulace, že si nahlížení následně upraví fakulta vnitřně. Následně stejně nové znění POS musí schválit AS fakulty i UK.

Mgr. Sýkorová – Myslí na to, zároveň je potřeba myslet i na GDPR a na soukromí studentů. Je třeba zde udělat test proporcionality. Ale na veřejnost zde myslíme. Návrh bude upřesněn na lednovém jednání. Zároveň bude další novela SZŘ po schválení novely ZVŠ.

#### **Návrh usnesení:**

Studijní komise AS UK bere informaci o novele SZŘ na vědomí. Studijní komise AS UK doporučuje posílit prvek veřejnosti písemné formy státní závěrečné zkoušky.

#### **Hlasování 6-0-0**

#### **Schváleno**

### **3 – Informace ze studijní oblasti**

Doc. Polák seznámil komisi s proběhlým studentským hodnocením. NAÚ deklaroval, že téma rozvoje pedagogických kompetencí bude light motivem pro udělení institucionální akreditace. Naše práce se v dobré obrátí. Dal si za úkol tuto věc více rozvíjet, uspořádal k tomu kulatý stůl, další se bude konat v dubnu k hodnocení výuky studujícími. Ustálily se nám pro něj dvě aplikace – první je SIS, druhou je aplikace FF. Dále si sami přepočítali návratnost formuláře. Rád by pro toto téma založil pracovní skupinu a tímto do ní všechny zve. Jejím úkolem je zvýšit obecně povědomí o výsledcích hodnocení. V roce 2024 se čeká soutěž modulu SIS na hodnocení výuky. Úkolem komise bude říct, jak tento modul bude vypadat. Rád by, aby se jednalo o průnik současných dvou majoritních platform. Medicíny by stály o to, aby se hodnotila každá výuková hodina, což by se tam dalo přidat individuálně.

Mgr. Glogr – Děkuje za pozvání i prezentaci. Napadlo jej, zda známe důvod, proč jsou fakulty tak polarizované, proč jsou tam tyto dva velké celky. Dvě aplikace se v něčem liší, dovedeme to podchytit v rámci modulu SIS?

Doc. Polák – Aplikace od FF je skutečně hezká, umožňuje přidat na různých úrovních individuální otázky. Bohužel ale nekomunikuje se SIS. Nyní za to FF ale chce od fakult finance, aby ji mohly používat, vše však jde na platby pro IT zázemí. Je možné, že některé fakulty pracují se SIS proto, že za aplikaci od FF nechtějí platit. Další však pracují se SIS rády, např. MFF. V pracovní skupině budou jak studenti, tak akademici.

PaedDr. Marádová – Ráda by, aby vše fungovalo tak, jak má. Často studenti nevyplňují anketu dle pravdivosti, ale jen aby ji měli hotovou.

Doc. Polák – Mít dostupnou a jednoduchou aplikaci je základem. Dalším prvkem je wellbeing, musíme na to klást důraz. Další podmínkou bude slovní hodnocení, aby studenti viděli, že skutečně má význam. Anketa musí mít relevantní význam, musíme rozvíjet vodu, ale je to běh na dlouhou trať. Některé fakulty mají návratnost dle jejich dat až 40 %, ale to si zároveň chceme ještě přepočítat sami.

JUDr. Říha – Slyšel, že FF zastaví svoji aplikaci proto, že na její provoz nemají. Je proto rád, že to není pravdou. Vyučující i studenti musejí vědět, že mají od vedení UK podporu.

Prof. Černý – Zakládal studentskou anketu, bylo to myšleno jako jednorázová akce na podporu nedoceněných či utlačovaných pedagogů. Nyní má přes 32 let kontinuity studentského hodnocení. Nikdy ale nedosáhli takové návratnosti, jako u papírové bedny u vrátnice. Následovala zlatá 90. léta v analogovém režimu, kdy studenti viděli, že hodnocení má dopady a že problematičtí lidé odcházejí. Následně se toto přetvořilo v studentskou anketu, kterou nyní nemůžeme brát vážně, protože ani studenti v ni nemají důvěru. Nedostáváme heterogenní zpětnou vazbu, a tu tak nyní nedostává ani univerzita jako instituce. Nyní ale neví, kdo hodnotí, a jaký má jejich názor na studium jako celek význam i vzhledem k jejich studijním předpokladům.

Mgr. Horký – Také si lámal hlavu s tím, že ti nejhorší učitelé mají nejhůře hodnocení za dva. Mnoho studentů se nejspíše bojí napsat něco špatného, protože jsou v SIS přihlášení. Můžeme jim donekonečna opakovat, že se skutečně jedná o anonymní výsledky, když tam ale vidí, že jim svítí přihlášení, tak jsou dosti skeptičtí.

Doc. Polák – Má nápad, že by se jednalo o anonymní data, kdy by se nejednalo o propojení se SIS.

Mgr. Horký – Na svých seminářích dává kolovat i vlastní Google formulář, který je 100 % anonymní. Sice jej studenti mohou vyplnit víckrát, ale dozví se díky tomu více relevantní reakce.

Doc. Polák – Většina osob na kulatém stole si nemyslela, že to má být zcela anonymní. Někteří si mysleli, že SIS je OK, další si mysleli, že je potřeba hodnocení podepisovat. Nový SIS by měl umět, že je možné si zvolit míru anonymizace.

Prof. Černý – FF systém toto umožňuje. Řada studentů tak může i svá hodnocení podepsat.

**Návrh hodnocení:**

Studijní komise bere informaci na vědomí.

**Schváleno tichým souhlasem**

*Zapsala: Amáta Vohradská, tajemnice AS UK*

*Za správnost: JUDr. Michal Říha, předseda Studijní komise AS UK*